

BİRLİKTE ÜRETME, BİRLİKTE KARAR ALMA, BİRLİKTE YÖNETME

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar:

“Bizim tek amacımız var, ülkemiz, halkımız, kamu mülkiyeti, kamu işletmeciliği, kamu hizmetlerini savunmak ve bunlarla birebir bağlantılı olan meslek ve meslektaş çıkarlarının korunmasıdır.”

Makina, Endüstri, İşletme, Uçak, Uçak Makinaları, Havacılık, Uzay, İmalat, Sistem, Kağıt, Makina Teknik Metot, Matbaa, Sanayi, Sistem, Üretim Tekniği ve Mekatronik, tüm bu disiplinlerin bağlı olduğu bir yapı TMMOB Makina Mühendisleri Odası... Oda üyesi mühendisler Nisan ayında yapılan seçimde Emin Koramaz'dan sonra başkanlığa Ali Ekber Çakar'ı getirdi. Seçim sürecinde “birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme” sloganıyla hareket eden Çakar, başkanlığını da bu düşünce ile devam ettiriyor. Aslında daha önce yapılması gereken bir söyleşiydi, Ali Ekber Çakar'la gerçekleştirdiğimiz bu sohbet... Niyetimiz ilk seçildiğinde gerçekleştirmekti; fakat bizim planlamalarımız, kendilerinin yoğunluğu neticesinde bu sayıya kadar kaldı.

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız? Ali Ekber Çakar kimdir?

1953 Tunceli doğumluyum. 1979 yılında Ankara Devlet Mühendislik Mimarlık Akademisi Makina Bölümünden mezun oldum. Yüksek Lisansımı Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Trafik Planlaması ve Uygulaması Ana Bilim Dalında yaptım.

Çalışma yaşamım hep kamuda geçti. Mezuniyetimle birlikte, tedviren, Ticaret Bakanlığı YURTAŞ Genel Müdürlüğü Satın Alma Müdür Muavinliği yaptım. 1979'dan 2003'e kadar Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün çeşitli birimlerinde makina mühendisi olarak, 2003-2005 arasında da Atölye Müdürlüğü Makina İkmal Başmühendisliği görevlerinde bulundum.

MMO'da sorumluluk alma sürecinizi kısaca anlatabilir misiniz?

Mezuniyetimle birlikte, 1979 yılında Odaya üye oldum. 1996'dan beri kullandığımız bir tabirle, hep “örgütlü

Birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Ekber Çakar: “Bizim bir tek amacımız var, ülkemiz, halkımız, kamu mülkiyeti, kamu işletmeciliği, kamu hizmetlerini savunmak ve bunlarla bire bir bağlantılı olan meslek ve meslektaş çıkarlarının korunmasıdır.”

Makina, Endüstri, İşletme, Uçak, Uçak Makinaları, Havacılık, Uzay, İmalat Sistemi, Kağıt, Makina Teknik Metot, Matbaa, Sanayi, Sistem, Üretim Tekniği ve Mekatronik, tüm bu disiplinleri bağlı olduğu bir yapı **TMMOB Makina Mühendisleri Odası**... Oda üyesi mühendisler Nisan ayında yapılan seçimde Emin Koramaz'dan sonra başkanlığa Ali Ekber Çakar'ı getirdi. Seçim sürecinde “birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme” sloganıyla hareket eden Çakar, başkanlığını da bu düşünce ile devam ettiriyor. Aslında daha önce yapılması gereken bir söyleşiydi, Ali Ekber Çakar'la

gerçekleştirdiğimiz bu sohbet... Niyetimiz ilk seçildiğinde gerçekleştirmekti; fakat bizim planlamalarımız, kendilerinin yoğunluğu neticesinde bu sayıya kadar kaldı.

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız? Ali Ekber Çakar kimdir?

1953 Tunceli doğumluyum. 1979 yılında Ankara Devlet Mühendislik Mimarlık Akademisi Makina Bölümünden mezun oldum. Yüksek Lisansımı Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Trafik Planlaması ve Uygulaması Ana Bilim Dalında yaptım.

Çalışma yaşamım hep kamuda geçti. Mezuniyetimle birlikte, tedviren, Ticaret Bakanlığı YURTAŞ Genel Müdürlüğü Satın Alma Müdür Muavinliği yaptım. 1979'dan 2003'e kadar Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün çeşitli birimlerinde makina mühendisi olarak, 2003-2005 arasında da Atölye Müdürlüğü Makina İkmal Başmühendisliği görevlerinde bulundum.

MMO'da sorumluluk alma sürecinizi kısaca anlatabilir misiniz?

Mezuniyetimle birlikte, 1979 yılında Odaya üye oldum. 1996'dan beri kullandığımız bir tabirle, hep “örgütlü

üye” oldum. Çeşitli komisyonlarda görev yaptıktan sonra 1996 yılında Oda Yönetim Kurulu Üyeliği, 1997 yılında Yönetim Kurulu Sayman Üyeliği ve 2010 yılı Nisan ayına kadar Yönetim Kurulu Sekreter Üyeliği görevlerinde bulundum. Nisan 2010'da yapılan genel kurulda da Yönetim Kurulu Başkanlığına seçildim.

MMO'da başkanlığa seçilme sürecinizi anlatabilir misiniz?

Yönetimlerdeki görev değişimlerimiz, yaygın bir tabirle bir bayrak devri olmanın yanında, mesleki toplumsal sorumluluk kriterleri ve örgütsel süreklilik bilinci içinde gerçekleşiyor. Benim ya da yeni yönetim kurulumuzun seçilmesinde bir rekabet, farklı bir aday veya liste söz konusu olmadı. Genel kurul sürecini ve genel kurulda seçilen yönetim kurulu içi görev dağılımını, Demokrat Mühendisler listesi olarak tam bir uyum içinde yaşadık. Kısaca, Oda örgütlülüğü genelinde benimsediğimiz ve uyguladığımız “birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme” ilkesi çerçevesinde demokratik bir

süreçte belirlendi her şey. Tabii bana duydukları güven için, uygun fırsatlarda dile getiriyorum, bütün arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Siz daha önce de yönetim kurulundaydınız. Sizin döneminizde MMO'da farklı bir yönetim anlayışını mı göreceğiz?

Her yönetimin kendi özgünlükleri vardır, olacaktır ama temel çizgiler itibarıyla, hayır, farklı bir yönetim anlayışından söz etmemiz doğru olmaz. Bizim yönetim anlayışımız biraz önce değindiğim "birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme" ilkesi çerçevesinde belirleniyor. Bu yönetim anlayışı; 1996'dan beri, şu an Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Yönetim Kurulu Başkanı olan, bu görevinin öncesinde Odamızda Yönetim Kurulu Başkanlığı yapan Mehmet Soğancı ve benden önce Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürüten Emin Koramaz ile bu dönemlerdeki bütün kurullarımız sayesinde yerleşiklik kazanmıştır.

Çalışma anlayışımız, bütün yönetim kurullarının, danışma kurullarımızın, komisyonlarımızın, örgütlü üyelerimizin, mühendis/teknik görevli çalışanlarımızın kolektif emeği ile ete kemiğe bürünmekte, yönetim anlayışımız ve uygulamalarımız böylece şekillenmektedir.

Yeni Yönetim Kurulumuz bu anlayışı ve yarattığı kazanımları, meslek, meslektaş, ülke, kamu ve halk çıkarlarından yana yaratılan büyük ölçekli Oda örgütülüğünü koruma ve geliştirmek ile yükümlü olacaktır.

Gelişmiş bir toplum için meslek örgütleri ne kadar önemli?

Gelişmiş bir toplum, diğer birçok temel ölçütünün yanında, toplumsal işbölümünün, bütün iş ve mesleklerin üstlenecekleri sorumlulukların belirli yasa, mevzuat ve standartları ile tanımlanmış olmasını ve bunların uygulanma koşullarının sağlanmasını gerektirir. Böylesi bir toplumsal işbölümü içinde meslek örgütlerinin yeri, görevleri, yetkileri, kamusal ve mesleki denetim fonksiyonları tartışılmaz bir netliğe ve işlevselliğe sahip olması gerekir. Bizde ise meslek örgütlerinin kamusal, toplumsal hizmet ve mesleki denetim fonksiyonları hâlâ belirli bir olgunlukta, belirli bir düzeyde yerleşebilmiş değildir. Bütün o görev, yetki, fonksiyon tanımlarının ve uygulama olanakları-

nın geliştirilmesi gerekirken aksi yönde bir gerileme söz konusudur. Yanlış sanayi ve rant politikaları ve kamusal hizmetlerin serbestleştirme-özelleştirme uygulamaları burada anahtar rol oynamaktadır.

Her ne kadar TMMOB ve bağlı Odaları olarak, Anayasa'nın 135. maddesinde tanımlanan 66 ve 85 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 7303 sayılı Yasa ile değişik 6235 sayılı Yasa'ya göre kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu, Odası, Birliği konumunda olsak da ne yazık ki durum böyle. Bu noktada ülke, kamu, halk, meslek ve meslektaş çıkarlarının bütünlüğü içinde gelişmiş bir ülke, gelişmiş bir toplum yani sanayileşmiş, kalkınmış, bilim, teknoloji ve mühendisliğe, mimarlığa, şehir plancılığına gereken önemin verildiği bir toplumsal atmosferin yaratılması yönündeki çabalarımızın süreceğini söyleyebilirim.

MMO olarak gerek hükümet gerekse kamu kurumlarını uyarıcı bildiriler yayımlıyorsunuz. Söz konusu bu kurumlar ilgili konularda Odanın görüşüne hiç mi başvuruda bulunmuyorlar?

Bizim mesleki toplumsal sorumluluklarımız oldukça geniş bir alana yayılıyor. Örneğin Odamız, Makina Mühendisliği yanı sıra Endüstri, İşletme, Uçak, Uçak Makinaları, Havaçılık, Uzay, İmalat Sistem, Kağıt, Makina Teknik Metot, Matbaa, Sanayi, Sistem, Üretim Tekniği ve Mekatronik Mühendisliği disiplinlerini kapsayan geniş bir yapıya sahiptir. Bu mühendislik disiplinlerinin bağlantılı olduğu ekonomik sosyal yaşamın birçok alanına dek uzanan mevzuat ve uygulama sorunlarında düzenleme gerekleri oldukça önem taşımaktadır. Her iki yılda bir çalışma dönemlerimizin içinde gerçekleştirdiğimiz onlarca ulusal ölçekli kongre, kurultay, sempozyum etkinliklerimizin sonuç bildirileri ile basın açıklamalarımız bu alanlarda yoğunlaşmaktadır. Kısaca biz nasıl bir sanayi politikası, nasıl bir istihdam politikası v.b. önerdiğimizizi, kuruluş yaşamız, yönetmeliklerimiz uyarınca dile getirmek durumundayız. Bütün çalışmalarımıza sinen yasal ve bilimsel mesleki etik çerçeve budur.

Doğrudan sorunuzun yanıtına gelirsek, kamu kurum ve kuruluşlarının görüşlerimize başvurmasında ikili bir durum olduğunu söyleyebilirim. Bildiğiniz gibi özellikle

2000'lerden itibaren ülkemizde "uyum yasaları" doğrultusunda önemli mevzuat değişiklikleri yapılmaktadır. Bunlardan meslek alanlarımızla ilgili düzenlemelerde bazen usulen görüş alınmakta ama mevzuata yansıtılmakta; bazen de hiç görüş alınmamaktadır. Diğer yandan bazı konularda verimli işbirliği alanlarının bulunduğunu da belirtmek isterim.

LPG Yasası, LPG piyasası personelinin eğitimi ile ilgili yönetmelik, Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Üretiminde Kullanımına İlişkin Yasa, Enerji Verimliliği Yasası ve ilgili yönetmelik gibi birçok yasa ve yönetmeliğin çıkmasında birinci dereceden aktif katkılarımız bulunmaktadır.

Kısacası olumlu örnekler de mevcut, olumsuz örnekler de. Örneğin 2006 yılında gündeme gelen "Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu Tasarısı"nda, mühendis, mimar ve şehir plancılarının yeterliliklerinin esaslarını, denetimini, ölçmesini, belgelendirmesini ve sertifikalandırmasını bu kurumun yapması öngörülerek, TMMOB ve Odalarımız devre dışı bırakılmak istenmişti. Başta Odamız olmak üzere TMMOB bütünlüğünde aktif çaba gösterdik ve meslek disiplinlerimizin o yasa kapsamından çıkarılması sağlandı.

Ama daha önce de değindiğim ve şu an TBMM'de bulunan "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile yabancı mühendislerden istenmesi zorunlu olan denklik belgesinin kaldırılması, yabancı mühendis ve mimar istihdamında Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile TMMOB'nin görüş bildirmesi uygulamasına son verilmesi istenmektedir.

Bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. Bizim Türkiye sanayisinin dışa bağımlılığı, ihracatın ithalata bağımlılığı, ithal girdi oranının yüksekliği, sanayinin taşeronlaşma ve fason üretime yönlendirildiği; orta ve ileri teknoloji tasarım ve üretimi ile AR-GE'ye önem verilmesi gibi önemli başlıklarda Odamız ve TMMOB'nin 1960'lardan bu yana büyük katkıları bulunmaktadır. Bunları önce biz söyleriz, önce az sayıdaki değerli iktisatçı söyler, çok sonra da TOBB, TÜSİAD ve hükümetler söyler.

Makina imalat sanayi ile ilgili, KOBİ'lerle ilgili, daha birçok

konuda böyledir. Doğal gaz temin ve tüketim politikalarında, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı konularında da böyledir.

Tesisat kongrelerimiz kanalıyla tesisat sektörüne çok ciddi katkılarda bulunduk. İş sağlığı ve güvenliği kongrelerimizle yapılması gereken düzenlemeleri vurguladık. 25 kongre, kurultay, sempozyum etkinliğinde kamu başta olmak üzere, üniversite, sektör, mühendisler ve uzmanlar dahil bütün tarafları bir araya getirip, tartıştık, çözüm önerileri sunduk. Bunların ilgili karar mercilerinde yankı bulmaması olanaklı değildir.

MMO'nun özellikle mevcut hükümeti çok ağır dille eleştirdiğini, hemen her konuda eleştirdiğini dile getiren bir kesim var. Bu konudaki yorumunuzu alabilir miyiz?

Öncelikle şunu belirtmek isterim: Bizim bir tek amacımız var, ülkemiz, halkımız, kamu mülkiyeti, kamu işletmeciliği, kamu hizmetlerini savunmak ve bunlarla bire bir bağlantılı olan meslek ve meslektaş çıkarlarının korunmasıdır. Ayrıca hemen her konuda görüş oluşturmuyoruz. Biz öncelikle meslek alanlarımızdan hareketle, meslek alanlarımızın doğrudan veya dolaylı bağı bulunan konularda görüş oluşturmuyoruz.

Şimdi düşünelim. TMMOB olarak mücadelemiz sonucu, bir önceki Cumhurbaşkanının TBMM'ye iade ettiği ve halen TBMM gündeminde bekleyen "Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun"un bazı hükümleri, bu yılın başında başka ve ilgisiz bir yasanın içine gizlice sokularak Meclis'ten geçirilmiştir. Eleştirmeyecek miyiz? "Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"a eklenen bir maddeyle Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun'un 12. maddesi sessizce değiştirilmiştir. Böylece yabancı mühendis, mimar ve şehir plancılarının akademik ve mesleki yeterliliğini kanıtlamalarına gerek kalmadan Türkiye'de çalışmalarını sağlanmaktadır. Buna yönelik görüş açıklamak bir yurttaşlık ve mühendislik görevidir.

Ekleme istedikleriniz?

Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu'nun TMMOB ve diğer bazı meslek örgütlerini etkisizleştirme-

ye yönelik bir raporundan da söz etmek gerekir. Türk Tabipleri Birliği, Türk Eczacıları Birliği, Türkiye SMMM ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği gibi birçok meslek örgütünü de kapsayan raporda, üstü kapalı olarak TMMOB Yasası'nın değiştirilerek mevcut örgütlülüğünün ve kamusal denetim fonksiyonlarının tasfiyesini hedefleyen saptamalar yapılmaktadır.

Bu ve benzeri gelişmeler, özünde TMMOB ve bağlı Oda-

larının kamusal hizmet ve mesleki denetim fonksiyonlarının geriletilmesi yönündedir. TMMOB ve bağlı Odaları olarak bizlerin, birlik içinde, piyasacı, rantçı, özelleştirme, mühendislik, mimarlık, şehir plancılığını gerileten uygulamaların karşısında kamusal üretim ve kamusal hizmetleri öne çıkaran yaklaşımı ve bu konuda yürüttüğümüz bilimsel çalışmalar ve hukuksal mücadelelerimiz sürecektir.

YENİ AKİT GAZETESİ'NE TEKZİP GÖNDERİLDİ

Yeni Akit gazetesinin 18 Kasım 2010 tarihli sayısındaki "MMO'da başörtüsü zulmü" başlıklı haber üzerine 30 Kasım 2010 tarihinde tekzip gönderildi.

YANIT VE DÜZELTME METNİ

18 Kasım 2010 tarih ve 2678 sayılı Gazetenizin 3. sayfasındaki "MMO'da başörtüsü zulmü" başlıklı haber, demokrasi kavramı üzerinden demagoji yaparak ortada bir hak ihlali varmış gibi TMMOB MMO'nu hedef göstermiştir. Bu yazıdan dolayı gelecek saldırılara karşı dava hakkımızı saklı tutarak işbu yanıt ve düzeltme metninin yayınlanmasını istemek zorunlu olmuştur.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Anayasa'nın 135. maddesinde tanımlandığı üzere kamu kurumu niteliğinde, hizmetsel yönden yerinden yönetim kuruluşu olup kamu hizmeti yürüttüğü tartışmasızdır. Bu nedenle düzenlediği her türlü belge resmi belge niteliğinde olduğundan kamu düzeni ve güveninin gereği olarak genel, eşit ve objektif kriterlere tabi olması zorunludur. TMMOB'ne bağlı Odaların düzenleyecekleri her türlü fotoğraflı belgelere ilişkin kriterler ise TMMOB Yönetim Kurulu kararıyla belirlenmiştir. Bu çerçevede, Odalar tarafından üyelerine verilen ve kişilerin tanınmalarına yarayan bir belge olan kimlik belgesine yapıştırılacak fotoğrafların ilgililerin özelliklerini belirtecek, kolayca tanınmalarını sağlayacak şekilde olması, tanınmayı zorlaştıracak sakal, türban, başörtüsü gibi unsurların bulunmaması gerekmektedir. Bu kuralların Odalarca verilen belgelere olan güveni korumak, belgenin kötüye kullanımını önlemek amacıyla hizmet ettiği açık olup bu konuda verilmiş pek çok yargı kararı da bulunmaktadır. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 2001/

355 E., 2001/488 K. sayılı kararı ile TMMOB Yönetim Kurulunca yapılan düzenlemenin hukuka uygun olduğu teyit edilmiş, Anayasa'nın 13. maddesine, yani temel hak ve özgürlüklere ve demokratik toplum düzenine aykırılığın söz konusu olmadığı altı çizilmiştir. Kaldı ki, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin vermiş olduğu kararlar da dikkate alındığında konunun bir hak ihlali olmadığı ortadadır.

Anayasa'nın 138. maddesi gereğince idareler yargı kararlarına uymak zorundadır. Anılan anayasal kural karşısında, ulusal ve ulusalüstü mahkeme kararları doğrultusunda yapılan Oda uygulamasının, bir "zulüm", "zorbalık", "din düşmanlığı" olarak topluma lanse edilmesi basın özgürlüğü ile bağdaşmadığı gibi aksine suç teşkil etmektedir.

Yine "Oda Başkanı Ali Ekber ÇAKAR'ın sorulara cevap vermektan kaçındığı" iddiası da gerçeği yansıtmamaktadır. Gerçek şudur ki; haberi yapan muhabirce sadece Oda Basın Danışmanı ile irtibata geçilmiş, Basın Danışmanınca somut bir örnek gösterilmesi halinde konunun Oda yetkililerine iletilebileceği belirtildiği halde ilgili muhabirce herhangi bir somut örnek gösterilmemiş ve düzeltmeye konu haber yapılmıştır. Bu şekilde yapılan haberde, herhangi bir açıklamada bulunmamış olan Oda Başkanı Ali Ekber ÇAKAR'ın fotoğrafının izinsiz kullanılması da kişilik haklarına saldırı olup açıkça hedef göstermedir.